

Badania parazytologiczne padłych kurcząt w pierwszych dniach choroby były również negatywne. Dopiero u kurcząt po 5–6 dniach choroby stwierdzono średnio liczne oocysty *Eimeria tenella* i *Eimeria necatrix*, co wraz z objawami klinicznymi i wynikami anatomopatologicznymi stanowiło podstawę do rozpoznania kokcydiozy.

W celach leczniczych zastosowano przez pierwsze 5 dni Anticoccid w dawce terapeutycznej (1 tabletkę na 2,5 l wody). Pomimo tego upadki nasilały się. Z obawy przed dużymi stratami zmieniono leczenie stosując do karmy Enteramid i Trisulfan w ilości 1,0 g/kg paszy oraz Mepatar w wodzie do picia 2 miarki/5 litrów wody jak również Vitazol i Polfamix A w dawkach zapobiegawczych. W następnym dniu po zastosowaniu wyżej wymienionych środków leczniczych upadki zmniejszyły się znacznie, a po 3 dniach nie stwierdzono zejść śmiertelnych u leczonych kurcząt.

Obserwowane straty materialne wywołane przez wymienioną inwazję były znaczne z uwagi na dużą ilość upadków, słabe przyrosty wagowe i dłuższy o około 2 tygodnie okres tuczu. Wyniki pierwszego leczenia i ilość upadków przedstawia tab. 1. Po odcho-

Tab. 1.

Nazwa fermy	Ilość padłych ptaków w poszczególnych dniach choroby						Razem upadków %
	Anticoccid		Enteramid, Trisulfan, Mepatar, Polfamix A, Vitazol				
Dzień choroby	1	2	3	4	5	6	
MBM W. 4000 szt.	20	84	97	26	12	3	6,05
PGR Z. 5000 szt.	24	63	74	12	4	1	3,56

waniu i sprzedaży pozostałych przy życiu kurcząt przeprowadzono dezynfekcję brojlerni 2% roztworem sody żrącej, po czym dopiero wstawiono do wymienionych ferm w jednym czasie 4000 i 5000 sztuk kurcząt.

Warunki sanitarno-higieniczne, żywienie ani obsługa nie zmieniły się. Po 21 dniach zanotowano powtórne zachorowania na kokcydiozę, potwierdzone rozpoznaniem parazytologicznym, w którym stwierdzono oocysty *Eimeria tenella* i *Eimeria necatrix*. Natychmiast zastosowano leczenie (Enteramid, Mepatar, Vitazol, Polfamix A, Trisulfan w analogicznych jak uprzednio dawkach) przyczyniło się to do szybkiego zlikwidowania inwazji. Na uwagę zasługuje także to, że w tym przypadku okres tuczu nie wydłużył się. Średnia waga brojlera 8-tygodniowego wynosiła 1,5 kg. Wyniki zastosowania drugiego leczenia i ilość upadków przedstawia tab. 2.

Tab. 2.

Nazwa fermy	Ilość padłych ptaków w poszczególnych dniach choroby w leczeniu kombinowanym							Razem upadków %
	Enteramid, Trisulfan, Mepatar, Polfamix A, Vitazol							
Dzień choroby	1	2	3	4	5	6	7	
MBM W. 4000 szt.	24	16	8	5	1	-	-	1,35
PGR Z. 5000 szt.	25	20	11	6	4	1	-	1,34

Omówienie wyników

Omówione przypadki kokcydiozy kurcząt dotyczyły równocześnie jelit cienkich i ślepych. Początkowe objawy kliniczne nie nasuwały podejrzeń kokcydiozy (brak krwawej biegunki w pierwszych dniach choroby) tym bardziej, że kurczęta otrzymywały zapobiegawczo Biofurazolidon. Jak się okazuje preparaty furanowe nie zapobiegały w dostatecznym stopniu kok-

cydiozie, podobnie jak i Amprolium plus oxytetracyna (kokcydiostatyki) zawarte w mieszance DKA Starter, pomimo, że wielu autorów uważa te preparaty za wyjątkowo skuteczne w tym względzie. W takich przypadkach, być może intensywność inwazji była tak duża, że mimo podawania środków zapobiegawczych miał miejsce wybuch choroby.

Leczenie preparatami, które podawano zapobiegawczo, nie daje spodziewanych efektów i mimo zwiększenia dawek mają miejsce dalsze upadki co przyczynia się do powstawania znacznych strat.

Wnioski

1. Należy sądzić, że kokcydiostatyki stosowane zapobiegawczo w mieszankach paszowych przyczyniają się do powstawania szczepów lekoopornych.

2. Być może, że obecnie stosowana dawka Amprolium w mieszankach jest zbyt mała, aby mogła powstrzymać wybuch choroby w przypadkach intensywnej inwazji.

3. Zalecając leczenie kokcydiozy, należy mieć zawsze na uwadze możliwość lekooporności kokcydii i stosować leczenie złożone.

4. W kombinacjach leków należałoby uwzględnić preparaty sulfamidowe i stosować je przynajmniej przez 4–5 dni.

Piśmiennictwo

1. Dziąba A., Kita J.: Medycyna Wet. 18, 18, 1962.
2. Hilbrich P.: Krenkheiten des Geflügels, Verlag Hermann Kuhn KG, Schweningen am Neckar, 1967.
3. Jost L.: Streszczenie materiałów zjazdowych, IX Zjazd PTP, Katowice, 1967.
4. Kamyszek F.: Medycyna Wet. 19, 564, 1963.
5. Latala A.: Medycyna Wet. 28, 146, 1972.
6. Lüneburg A., Pastuszko J.: Medycyna Wet. 28, 219, 1972.
7. Marek K., Raszevska H., Karczewski W., Cąkała A., Szmulik J.: Medycyna Wet. 23, 206, 1967.
8. Przyjatkowski Z.: Medycyna Wet. 19, 453, 1963.
9. Soltys A.: Wiad. parazyt. 4–5, 530, 1964.
10. Stepkowski S., Rzedzicki J.: Medycyna Wet. 22, 661, 1966.

Adres autora: lek. wet. Stanisław Paciejewski, PZLZ, 47-300 Krapkowice ul. Kozielska 8. woj. opolskie.

EDWARD NIEDOBA
Stare Bogaczowice

PRÓBY LECZENIA BIEGUNEK U PROSIĄT I CIELĄT POLISULFAMIDEM-BIOWET

Leczenie biegunek u prosiąt i cieląt polega w zasadzie na poprawieniu warunków higienicznych, oraz doustnym stosowaniu antybiotyków i sulfamidów. Jednak powyższe metody leczenia nie zawsze dają pożądaną efekty. Dlatego też postanowiono wypróbować skuteczność działania wprowadzonego dootrzewnowo preparatu polskiego Polisulfamid-Biowet. Preparat ten zawiera: 1,25 sulfamidinum natrium, 7,5 sulfathiazolum natrium, 10,0 sulfacetamidum natrium, 0,025 prontosilum rubrum, 0,5 chlorocresolum, oraz solutio natrii lactici 1/6 mol. ad 250 ml. Wyszedłem bowiem z założenia, że wchłanianie poszczególnych sulfamidów wchodzących w skład Polisulfamidu podanych pozajelitowo jest całkowite i szybkie, dzięki czemu powstaje od razu wysoki poziom bakteriostatyczny we krwi. Wydalenie natomiast poszczególnych składników następuje wolniej, wskutek czego działanie lecznicze Polisulfamidu jest znacznie przedłużone.

Obserwacje dotyczą 12 prosiąt w wieku od 3 do 5 tyg. oraz 171 cieląt w wieku od 4 do 10 tyg. dotkniętych biegunką. Dla określenia tła powstania schorzenia, od zwierząt tych pobierano wymazy kałowe, które następnie badano bakteriologicznie.

Prosięta leczono w dwóch grupach, z których każda liczyła po 70 sztuk. Grupa I otrzymywała Polisulfamid dootrzewnowo w dawkach od 1 do 1,5 ml/kg wagi zwierzęcia. Grupie II, dla porównania efektów leczniczych, podawano doustnie Enteramid w ilości od 1 do 1,5 tabletki na 10 kg wagi zwierzęcia. Preparaty stosowano jednorazowo. W wypadku nie ustąpienia schorzenia podano lek powtórnie w tej samej ilości. U prosiąt grupy I, otrzymujących w jednorazowych dawkach dziennych Polisulfamid dootrzewnowo, objawy schorzenia ustąpiły następnego dnia (licząc od chwili zauważenia biegunki i podania leku) u 61 sztuk, co stanowi 87,1% ogólnej liczby leczonych zwierząt. Jedna sztuka padła (1,5%). U pozostałych 8 prosiąt biegunka ustąpiła 3 dnia po powtórny podaniu preparatu.

W grupie II 70 prosiąt otrzymujących w jednorazowych dawkach dziennych Enteramid, objawy biegunki ustąpiły następnego dnia u 42 sztuk, co stanowi 60% leczonych prosiąt. U pozostałych 23 prosiąt należało powtórzyć lek po raz drugi. Z tej liczby wyzdrowiało trzeciego dnia 20 zwierząt, 2 sztuki padły, 6 natomiast wymagało powtórzenia Enteramidu po raz trzeci. Z tej ilości wyzdrowiało czwartego dnia 5 prosiąt, jedno padło.

U cieląt, Polisulfamid stosowano u sztuk, które z Punktu Skupu trafiały do Kółkowego Ośrodka Rolnego. U zwierząt tych między 1 a 7 dniem od chwili zakupu, pojawiały się biegunki. Chore cielęta podzielono na 3 grupy, z których każda liczyła po 57 sztuk. Grupa I otrzymywała Polisulfamid dootrzewnowo w dawkach od 0,4 do 1,0 ml/kg wagi zwierzęcia. Następnym dwóm grupom również dla porównania wyników, podawano w jednorazowych dawkach dziennych doustnie antybiotyki, przy czym grupa II otrzymywała 9 do 15 g Polzomycyny, a grupa III 8 do 16 g Mepataru. Uzyskane wyniki z tego gatunku zwierząt wskazują, że na 57 leczonych cieląt grupy I, po jednorazowym podaniu Polisulfamidu, objawy schorzenia ustąpiły dnia następnego u 51 sztuk. Pozostałych 6 sztuk wyzdrowiało 3 dnia po powtórny podaniu preparatu.

W grupie II cieląt otrzymujących doustnie Polzomycynę biegunka ustąpiła następnego dnia u 19 osobników, 37 wymagało powtórzenia leku, 1 sztuka padła. Z tej liczby wyzdrowiało 3 dnia 30 cieląt, 2 padły, 4 pozostałe natomiast wyzdrowiały 4 dnia po trzykrotnym powtórzeniu leku.

Przebieg schorzenia u cieląt grupy III przedstawiał się podobnie jak u zwierząt grupy II leczonych Polzomycyną.

Z przedstawionych danych widać wyraźnie, że Polisulfamid-Biowet produkcji Puławskich Zakładów Przemysłu Bioweterynaryjnego jest dobrym i skutecznym środkiem w leczeniu biegunek u prosiąt i cieląt, zwłaszcza biegunek na tle bakterii sulfamidowrażliwych i nie powinien być pomijany przez lekarzy terenowych w zwalczaniu tego schorzenia. Nadto jest on prosty i łatwy w stosowaniu i daje pewność, że obliczona dawka leku wniknie do organizmu. Efekt ten nie zawsze można osiągnąć przy doustnym stosowaniu Enteramidu, Polzomycyny czy Mepataru, szczególnie u zwierząt młodych, u których istnieje możliwość wydalenia części lub całkowitej dawki leku ze śliną.

Na zakończenie pragnę nadmienić, iż korzystne wyniki przy pozajelitowym stosowaniu Polisulfamidu uzyskano również podczas prób zwalczania biegunek u bydła dorosłego. U zwierząt tych efekt leczniczy, w wielu przypadkach, można uzyskać już po jednorazowym dożylnym podaniu preparatu w ilości od 0,5 do 1 ml/kg wagi zwierzęcia.

Adres autora: lew. wet. Edward Niedoba, 58-312 Stare Bogaczowice, ul. Główna 127, pow. Wałbrzych.

WITOLD SCHEURING

Zbąszynek

PRZYPADEK GRZYBICY SKÓRNEJ U NUTRII

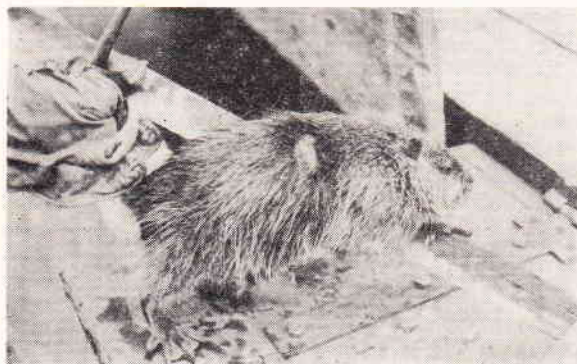
Dermatomikozy u zwierząt są szeroko rozpowszechnione, a doniesienia na ten temat dotyczą nie tylko zwierząt udomowionych czy laboratoryjnych (2, 4), lecz również zwierząt wolno żyjących (5).

Zwierzęta futerkowe też zapadają na tę chorobę (1, 3, 6), jednak największe znaczenie praktyczne ma grzybica skóry u szynszyli (3). Z gryzoni, które mogą być roznośicielami choroby, stwierdzono grzybice u myszy, królika, świnki morskiej, szczura i wiewiórki (1, 2, 6).

Nutria, pomimo że bytuje w środowisku wodnym, a więc wilgotnym, sporadycznie zapada na grzybice skóry, a sama choroba rzadko jest przyczyną wypadania włosów (3).

Przypadek własny

W dniu 21.I.1972 r. zgłoszono do miejscowego PZLZ zachorowanie nutrii z objawami wyłysień na skórze. W fermie, gdzie wystąpiła choroba znajdowało się 120 nutrii, w tym 85 młodych. Nutrie trzymane były w betonowych klatkach z dostępem do wspólnego basenu, łączącego poszczególne klatki. Zagęszczenie zwierząt w gniazdach było dość znaczne, stan higieniczny fermy słaby, a żywienie ocenione jako

Ryc. 1. Grzybica, skóry nutrii

dostateczne pod względem ilościowym, ale niewystarczające z uwagi na niedobór witamin.

W jednej z klatek stwierdzono u 8 młodych 3-miesięcznych nutrii oraz ich matki — ograniczone, okrągłe, najczęściej pojedyncze wyłysienia, głównie skóry grzbietu. Obserwowane zmiany były różnej wielkości, a maksymalnie osiągały średnicę monety 10 zł. W ich centrum stwierdzono bądź całkowite wyłysienie, bądź zachowane kępki często ułamanych włosów, na obwodzie zaś zgrubienia naskórka, strupki oraz nastroszenie włosa. Badania zeszkrobów od jednej z chorych sztuk w kierunku świerzbowców oraz grzybicy, wykonane w ZHW, dało wynik ujemny.

Zalecono miejscowe pędzlowanie zmian roztworem Biodylonu, poprawę stanu sanitarnego oraz uzupełnienie karmy dodatkami tranu i Paszovitu.

Po upływie ok. 1 miesiąca stwierdzono rozprzestrzenienie się choroby na dwie dalsze klatki, tak, że w sumie obserwowano zmiany u ok. 20 nutrii młodych w wieku 2—5 miesięcy. Wyłysienia znajdowano tak na grzbiecie, jak i na bokach i owłosio-